

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ZŠ a MŠ Horka nad Moravou

Obsah

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
1.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE A KONTAKTY	4
1.2 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE	5
1.3 SCHRÁNKA DŮVĚRY	6
1.4 RIZIKOVÁ MÍSTA	7
2. CÍLE	8
2.2 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKŮ Z HLEDISKA PREVENCE RCH	10
3. SPOLUPRÁCE V RÁMCI ŠKOLY	13
3.1 ČINNOST ŠPP	13
3.2 HARMONOGRAM ČINNOSTÍ A AKCÍ ŠPP	16
3.3 SPOLUPRÁCE S RODIČI	18
3.4 SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI	18
3.5 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ	19
4. PLÁN PREVENTIVNÍCH AKTIVIT	20
4.1 TEMATICKÉ BLOKY VE VÝUCE ZAMĚŘENÉ NA PREVENCI RCH DLE ŠVP	20
4.2 TABULKA PŘEHLEDU PREVENTIVNÍCH TÉMAT RCH DLE ROČNÍKŮ	28
4.3 SEZNAM AKTIVIT ŠKOLY PODPORUJÍCÍ PREVENCI RCH	28
4.3.1 SPECIFICKÁ PREVENCE	28
5. EVALUACE	34
5.1 TABULKA VÝSKYTU RCH	35
5.2 SWOT ANALÝZA	37
5.3 ZHODNOCENÍ LOŇSKÉHO ŠKOLNÍHO ROKU	39
5.4 VÝCHODISKA, PRIORITY A CÍLE NA DALŠÍ OBDOBÍ	47
5.5 SHRNUÍ EVALUACE	47
6. LEGISLATIVA	48
7. SÍŤ KONTAKTŮ	51
SEZNAM ZKRATEK	58

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Horce nad Moravou patří mezi středně velké venkovské školy a je úplnou školou s 1.-9. postupným ročníkem. Nachází se v těsném sousedství s Chráněnou krajinnou oblastí Litovelské Pomoraví a Centrem ekologických aktivit Sluňákov. Škola je spádovou školou pro děti druhého stupně z přilehlé obce Skrbeň.

Ve škole se ve všech ročnících vyučuje podle vlastního Školního vzdělávacího programu „Naživo +“, který platí od 1.9.2016. Tento program je zaměřen na rozvoj osobnostních předpokladů každého dítěte a důraz je kladen na propojování výuky s praktickými zkušenostmi žáků např. metodou projektového vyučování. Pedagogové školy vychází ze zásad zdravého učení – smysluplnost, možnost výběru, přiměřenost, spoluúčast a spolupráce. Vytváří se tak partnerský přístup k žákům. Vedle klasické výuky pak ve třídách 1.-5.M probíhá výuka metodou Montessori. Škola je součástí těchto projektů: Pomáháme školám k úspěchu, Rodiče vítáni, Druhý krok, Skutečně zdravá škola, Pohyb do škol, Absolvent aj.

V letošním školním roce do školy dochází 255 žáků 1. stupně a 212 žáků 2. stupně. Průměrný počet žáků na třídu je 25,5 pro 1. stupeň a 26,5 pro 2. stupeň. Součástí školy je také mateřská škola, kterou navštěvuje 104 dětí, a školní družina, do které chodí 188 žáků. Pedagogický sbor tvoří 33 učitelů, 11 asistentů pedagoga a 7 vychovatelek školní družiny. Působí zde tým Školního poradenského pracoviště, jehož členy jsou dva školní metodici prevence (první a druhý stupeň), výchovný poradce, školní psycholožka a speciální pedagožka.

Škola má 5 pavilonů, v nichž je celkem 18 tříd, 5 odborných tříd a tělocvična s vybavením. Žákům celé školy je k dispozici žákovská knihovna, keramická dílna a počítačové učebny. Pro děti 1. stupně je určeno 7 oddělení školní družiny. V areálu školy jsou dokončeny sportovní, relaxační i výukové prostory. V předloňském roce byla vybudována nová školní jídelna a proběhla modernizace a přístavba venkovní učebny. Vznikly také nové šatny se skříňkami pro druhý stupeň a proběhla rekonstrukce víceúčelového hřiště. V předloňském roce proběhla rozsáhlá rekonstrukce pavilonu A, v loňském roce pak proběhla rekonstrukce pavilonu B. V letošním roce probíhá instalace fotovoltiky a oprava střech v pavilonu A a B.

1.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE A KONTAKTY

Základní údaje	
Název školy	Základní škola a Mateřská škola Horka nad Moravou, příspěvková organizace
Adresa školy	Lidická 396/9, 783 35 Horka nad Moravou
Vedení školy	ředitelka: Mgr. Sylva Stavarčíková zástupkyně ředitelky: Mgr. Martina Hricová zástupce ředitelky: Mgr. Miroslav Kubíček
Kontakt	telefon: 585 378 047 e-mail: skola@zshorka.cz web: www.zshorka.cz
Školní metodik prevence (ŠMP)	Mgr. Miroslav Kubíček (pro 2. stupeň) e-mail: miroslav.kubicek@zshorka.cz telefon: 585 378 047 konzultační hodiny: kdykoliv po předchozí domluvě Mgr. Ludvík Kalibán (pro 1. stupeň) e-mail: ludvik.kaliban@zshorka.cz telefon: 585 378 047 konzultační hodiny: kdykoliv po předchozí domluvě
Výchovný poradce (VP)	Mgr. Martin Malenovský e-mail: martin.malenovsky@zshorka.cz telefon: 721 226 498 konzultační hodiny: kdykoliv po předchozí domluvě
Školní psychologka (ŠP)	Mgr. Kateřina Lerchová, Ph.D. e-mail: lerchova.poradna@gmail.com telefon: 777 749 276 konzultační hodiny: PO, ÚT a ČT 07:30-14:00
Speciální pedagožka (SP)	Mgr. Michaela Nadymáčková e-mail: specialni.pedagog@zshorka.cz telefon: 731 189 844

1.2 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE

Naše škola dlouhodobě vytváří cílený program s mottem „NAJDI SI SVÉ MÍSTO V ŽIVOTĚ“ vedoucí k posilování sociálního klimatu ve třídě. Jeho hlavním záměrem je vytvořit ze školy místo aktivního a radostného poznávání, místo, kde se plně respektují individuální zvláštnosti každého dítěte a jeho právo na různost a individuální tempo. Bezpečné prostředí a pozitivní sociální klima jsou totiž základními podmínkami kvalitního učení a zároveň prevencí před rizikovým typem chování.

V rámci naší výuky se tedy snažíme vytvářet co nejlepší podmínky jak pro žáky talentované, tak pro ty se specifickými vzdělávacími potřebami. Pro budování dobrých vztahů v kolektivu využíváme často skupinovou práci. Žáci tak velkou část vyučování spolupracují ve dvojicích, ve skupinách i ve skupinách napříč třídami. Učitel spolupráci věnuje pozornost, podporuje naslouchání, kompetenci týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Kritickému a kreativnímu myšlení žáky učíme při práci ve skupinách, hraní rolí, při vytváření myšlenkových map. Při řešení modelových situací se pak setkávají s řešením problémů, učí se rozhodovat. Každé pondělí v komunitním kruhu spolu s dětmi diskutujeme, sdílíme své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klademe otázky. Naše metody práce stavíme na aktivní činnosti žáků, na vlastním poznávání a objevování.

V podobném duchu se nese i projektové vyučování. V rámci projektových dnů se žáci blíže seznamují s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Projektové vyučování umožňuje intenzivní spolupráci ročníků v rámci školy. Tato metoda navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Mezi nejčastějšími problémy, které naše škola řeší v souvislosti s rizikovým typem chování, jsou **kázeňské problémy** žáků. Častěji pak na prvním stupni, kdy zaznamenáváme vzájemné napadávání žáků, ať už verbálně či fyzicky. Takové případy řeší učitelé ihned a jsou podnětem pro další preventivní práci, ať už pouze s účastníky takového jednání nebo s celou třídou. Jako další typ rizikového chování se u nás na druhém stupni objevuje **záškoláctví**, které někdy bývá těžko postihnutelné, protože se může jednat o skrytou absenci tolerovanou rodičem. S **užíváním cigaret a zřídka alkoholu** se

setkáváme především v čase mimo vyučování a mimo, byť poblíž, prostoru školy. Této problematice se velkou měrou věnují učitelé v hodinách naukových a humanitních předmětů. V posledních letech sledujeme u žáků obou stupňů prudký nárůst nadužívání technologií, především pak mobilů a počítačů. U několika žáků druhého stupně se vyskytují projevy **netolismu** - u chlapců je to každodenní hraní počítačových her do noci, u dívek jde o přemíru volného času stráveného na sociálních sítích. Toto chování vede nejenom k neplnění školních povinností kvůli únavě z nevyspání, nesoustředěnosti, ztrátě zájmu a zaujetí, ale také může být počátkem skryté **kyberšikany** (viz samostatný dokument 'Krizový plán školy'). Důležitou složkou prevence rizikového chování na naší škole je proto pestrá nabídka zájmových a volnočasových aktivit, které žákům umožňují efektivně trávit svůj volný čas jinak než jen formou pasivní zábavy (viz kapitola 4.3.2 Nespecifická prevence).

1.3 SCHRÁNKA DŮVĚRY

Žáci, ale i učitelé mohou využívat **schránku důvěry**. Ta je umístěna v pavilonu A u vchodu. TU na začátku školního roku žáky poučí, že formulace sdělení žádosti či problému má být vhodnou formou. Na každém vzkazu musí být jméno pisatele nebo kontakt, na který má být doručena odpověď. Na vzkazu musí být uvedeno jméno osoby, od které pisatel požaduje odpověď nebo se kterou potřebuje mluvit. Je samozřejmě možno i anonymně upozornit na nějaký problém, pisatel ale musí počítat s tím, že se nedozví výsledky šetření. Schránka je vybírána každý týden v pondělí a ve čtvrtek a přístup do ní mají pouze členové ŠPP (viz kapitola 3.1).

Kromě schránky důvěry ve škole TU na začátku školního roku informuje žáky o projektu „**Nenech to být**“, do kterého je naše škola zapojena (www.nntb.cz). Jeho smyslem je nabídnout dostupný bezpečný prostor pro nahlášení případu, kdy je někomu nebo má být někomu ubližováno, pro nahlášení problémů v kolektivu. Funguje na principu schránek důvěry, avšak v elektronickém prostředí. Oznamovat tedy lze odkudkoliv bez obavy, že někdo někoho uvidí. Poskytuje možnost rychlého odhalení negativních vztahů ve školním prostředí a tím umožňuje minimalizovat rizika spojená se šikanou. Školnímu metodiku prevence bude doručena zpráva ve chvíli, kdy někdo oznámí podnět, kterým je třeba se ve škole zabývat.

1.4 RIZIKOVÁ MÍSTA

Za **riziková místa** školy lze považovat toalety, prostory šaten, koridor, prostor před školou či za školní jídelnou, kde se žáci zdržují v době před nebo po odpoledním vyučování. Zaznamenáváme případy fyzického napadání na toaletách (ojediněle), které jsou problematické kvůli absenci dohledu. Šatny jsou problematické z hlediska enormní kumulace lidí, tzn. občas se vyskytují krádeže, odcizení věcí, přemístění věcí apod. Na koridoru jsou jen částečné dohledy, rizikový je hlavně prostor před tělocvičnou – v nedávné době zde došlo k šarvátkám a prokopnutí dveří. Rizikové jsou ale také ty prostory školy, ve kterých žáci tráví svůj volný čas – tzn. chodby a třídy o přestávkách a před začátkem vyučování. To je řešeno pomocí dohledů a to tak, aby byla pokryta všechna problémová místa. Za příznivého počasí mohou žáci pod dohledem trávit velkou přestávku venku v areálu školy. Ve školní jídelně zajišťují dohled učitelé a vychovatelky školní družiny. Odběr stravy je organizován tak, aby nedocházelo k hromadění většího počtu žáků.

2. CÍLE

Prevence rizikového chování (dále jen RCH) je součástí výchovně-vzdělávacího plánu školy a prolíná se jednotlivými předměty na obou stupních. Jedná se zejména o témata: záškoláctví, užívání návykových látek (alkohol, cigarety a drogy), šikana, kyberšikana, rasismus, netolismus, krádeže, vandalismus, sexuální rizikové chování, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování a syndrom CAN (viz samostatný dokument 'Krizový plán školy'). Naším společným cílem je snižovat RCH vzájemně budovanou důvěrou mezi učitelem a žákem. Pro žáky je důležité poznání, že se mohou na své učitele kdykoliv a s čímkoliv obrátit, a že jejich dotaz bude respektován. Při řešení problémů jsou učitelé otevření komunikaci nejen s žákem, ale i jeho rodiči, širší rodinou a ostatními pedagogy.

2.1.1 DLOUHODOBÉ CÍLE V OBLASTI PPRCH

Mezi dlouhodobé cíle patří:

- budování zdravých vztahů v bezpečném prostředí
- vedení žáků ke vzájemné spolupráci a aktivnímu přístupu při řešení problémů
- podpora odpovědného vztahu k sobě (zdravý životní styl), svému okolí i přírodnímu prostředí
- průběžné zavádění preventivních témat (dle ročníku) do TH
- posilování zdravého sebevědomí žáka a jeho sebeuplatnění v kolektivu
- vedení žáků ke slušnému chování a dodržování stanovených pravidel (školní řád)
- monitorování a řešení agrese a násilí mezi žáky
- věnování zvýšené pozornosti žákům se specifickými vývojovými problémy ale i nadaným žákům (riziko vzniku šikany, záškoláctví aj.)
- zapojení žáků do volnočasových aktivit nabízených školou a obecně vedení žáků k tomu, aby smysluplně využívali svůj volný čas
- účast rodičů na formálních i neformálních akcích školy
- usilování o aktivní zapojení všech pedagogů do problematiky prevence RCH
- pokračování spolupráce s organizacemi a institucemi věnující se prevenci RCH

2.1.2 KRÁTKODOBÉ CÍLE V OBLASTI PPRCH

Krátkodobé cíle se vždy vztahují k aktuálnímu školnímu roku a obměňují se tak na základě specifík jednotlivých tříd. Činnosti, které povedou k jejich naplňování probíhají v rámci **třídnických hodin**, které se konají zpravidla každé pondělní ráno, výjimečně pak kdykoliv při výskytu rizikové situace. V těchto hodinách mají žáci se svým TU dostatek prostoru se jednotlivým tématům prevence RCH věnovat. Dále jsou to **komunitní kruhy**, které tvoří důvěrný prostor a jsou tak užitečným nástrojem pro sdílení aktuálních podnětů a potřeb dané třídy. Externě to pak jsou besedy s odborníky či cíleně objednané programy od organizací zaměřujících se na primární prevenci.

Mezi krátkodobé cíle patří:

- práce s třídními kolektivy – společné vytvoření třídních pravidel
způsob dosažení: TU na začátku roku spolu se žáky vytvoří třídní pravidla během TH
- prevence konkrétních typů závislostí
způsob dosažení: v rámci únorového projektového dne školu navštíví několik odborníků k problematice drog, kyberšikany či gamblingu – ŠPP ve spolupráci s TU nachystá dílny
- častější začleňování socializačních a seberegulačních aktivit do výuky (větší důraz v oblasti OSV)
způsob dosažení: TU do svých hodin zahrnují prožitkové a skupinové aktivity posilující vztahy mezi žáky
- kladení důrazu v oblasti bezpečného užívání online prostředí a sociálních sítí (od 2. třídy)
způsob dosažení: ŠP vede ukázkovou hodinu pro TU 1. stupně – ti realizují ve svých TH
- posílení dílčí kompetence pedagogů v rovině podpory duševního zdraví dětí – prevence rizika vzniku duševních poruch u žáků
způsob dosažení: ŠMP pro TU nachystá a zorganizuje dílnu na téma duševní zdraví a wellbeing
- zachycení žáků z rizikového prostředí
způsob dosažení: mapování socio-ekonomického prostředí žáka – sběr dat (pozorování, dotazník od TU)
- snížení vysoké absence žáků především z druhého stupně

způsob dosažení: včasné hlášení vysoké absence ŠMP, důsledná kontrola omluvenek, individuální pohovory se žákem a jeho rodičem

2.2 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKŮ Z HLEDISKA PREVENCE RCH

2.2.1 PRVNÍ STUPEŇ

Všeobecnou primární prevenci na prvním stupni má na starosti TU ve spolupráci se školní psycholožkou. S jednotlivými tématy se děti setkávají v předmětech jako je prvouka, přírodověda či vlastivěda, dále pak český jazyk, výtvarná výchova a tělesná výchova. K práci s tématy využíváme různé metody - od výkladu a samostatné práce až přes projektové vyučování, dramatickou výchovu, interaktivní hry apod. Na prvním stupni k minimalizaci stresu přispívá i vhodné střídání aktivit - žáci si mezi jednotlivými aktivitami mohou odpočinout při nějaké klidnější činnosti či při vhodně zvolené relaxaci. V hodinách TV se učíme aktivně i pasivně relaxovat.

žák 1.-2. ročníku

- zná školní řád a pravidla absence ve škole
- zná zásady slušného chování ve škole a k druhým lidem
- ví, že existují návykové látky a základní z nich zná
- zná způsoby odmítnutí návykových látek
- zná hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- umí odlišit, které chování je nevhodné a ví, že má právo nevhodné chování odmítnout
- ví, jaké nebezpečí mu hrozí při setkání s neznámými lidmi
- zná zásady bezpečného chování v dopravě a při sportech

žák 3.-5. ročníku

- má povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- osvojuje si zdravý životní styl
- zná rizika návykových látek – alkohol, tabák, drogy
- umí odmítnout návykové látky

- ví, že existují zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- ví, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- ví, že existuje síť pomoci a ví, na koho se může obrátit ve škole 10
- orientuje se v oblasti mezilidských vztahů a v projevech lidské nesnášenlivosti
- má povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje a omezuje práva druhých, je protiprávní
- ví, co je kyberšikana a jak se jí bránit

2.2.2 DRUHÝ STUPEŇ

Přechod na druhý stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna TU, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků (víceletá gymnázia, sportovní třídy apod.) a zvýšené nároky na objem a strukturu učiva. V tomto věkovém období dochází k celé řadě fyzických a psychických proměn a je tedy potenciálním obdobím pro nástup RCH.

Prevenzi na druhém stupni je tedy třeba dobře zkoordinovat, aby nedocházelo k překrývání témat v různých ročnících. S tématy z oblasti prevence pracujeme v předmětech výchova k občanství, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. K práci s tématy využíváme metod výkladu, samostatné práce, projektového vyučování, práce s médii, skupinové práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed a přednášek.

žák 6.-9. ročníku

- zná význam harmonických mezilidských vztahů
- respektuje odlišné názory a zájmy lidí, odlišné způsoby jejich chování a myšlení, toleruje menšiny
- umí nenásilným způsobem řešit neshody a konflikty se spolužáky
- zná vhodné způsoby komunikace a chování v různých situacích
- umí spolupracovat ve skupině
- zná významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně-právní ochranu dětí
- uvědomuje si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za protiprávní činy

- chápe zdraví jako jednotu zdraví fyzického, duševního a sociálního
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- ví, že zneužívání dítěte je trestný čin
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientuje se v trestně-právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc a umí ji v případě potřeby využít
- dokáže komunikovat se specializovanými službami – linka důvěry, krizové centrum...,
- ovládá model chování v krizových situacích a umí se správně rozhodnout v situaci vlastního nebo cizího ohrožení
- odmítá projevy brutality a násilí, krádeže a vandalismu

3. SPOLUPRÁCE V RÁMCI ŠKOLY

Dobře fungující spolupráce je pro nás klíčová, proto se i méně závažné problémy snažíme řešit společně, ať už v rámci porad, na kterých se pravidelně scházíme a informujeme se o vzniklých situacích, nebo v rámci tzv. 'Dní pro rozvoj školy', kde spolupracujeme na daných tématech v užších skupinách. Při závažných problémech se scházíme na mimořádných pedagogických radách, kde domlouváme jejich řešení a společně rozhodujeme o udělení výchovných opatření.

3.1 ČINNOST ŠPP

Od roku 2006 působí na naší škole **Školní poradenské pracoviště (ŠPP)**, které slouží k poskytování poradenských, konzultačních, preventivních a intervenčních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy. Pracoviště je zřízeno tak, aby umožňovalo důvěrnost jednání a záruku ochrany osobních dat všech zúčastněných.

Školní psycholožka **Mgr. Kateřina Lerchová, Ph.D.** zabezpečuje, koordinuje a garantuje odbornou úroveň poskytovaných služeb ŠPP. Je členkou Asociace školních psychologů ČR. Dalšími členy týmu jsou školní metodik prevence pro 1. stupeň **Mgr. Ludvík Kalibán**, pro 2. stupeň **Mgr. Miroslav Kubíček**, výchovný poradce **Mgr. Martin Malenovský** a speciální pedagožka **Mgr. Michaela Nadymáčková**.

Tým ŠPP se schází pravidelně 1x za dva týdny, při výskytu závažného RCH ihned a dle potřeby se schází s vedením školy. V případě žádosti TU či výjimečné krizové situace bývají členové ŠPP přítomni během konzultace s rodičem.

3.1.1 ČINNOSTI ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE

Metodické a koordinační činnosti

- koordinuje tvorbu a kontrolu realizace PPŠ
- koordinuje a participuje na realizaci aktivit školy zaměřených na RCH žáků
- koordinuje metodické činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence RCH žáků
- koordinuje přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu

- koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku RCH
- kontaktuje odpovídající odborné pracoviště a participuje na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu RCH
- vede písemné záznamy umožňující doložení rozsahu a obsahu činnosti ŠMP, navržených a realizovaných opatření

Informační činnosti

- zajišťuje a předává odborné informace o problematice RCH a o nabídkách programů/projektů pedagogickým pracovníkům školy
- předkládá výsledky preventivní práce školy
- získává a předává TU nové odborné informace a zkušenosti v oblasti prevence
- vede a průběžně aktualizuje databázi organizací či institucí v oblasti prevence

Poradenské činnosti

- spolupracuje s TU při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje RCH u jednotlivých žáků a tříd, pracuje se třídou – včetně screeningových šetření
- připravuje podmínky pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole

3.1.2 ČINNOSTI ŠKOLNÍHO PSYCHOLOGA

Poradenské a konzultační činnosti

- provádí intervenci v krizových situacích
- poskytuje poradenství v rámci osobních (školních, rodinných) problémů žáků
- poskytuje poradenství a psychodiagnostiku v rámci kariérového poradenství
- poskytuje poradenství v oblasti stylů a technik učení
- poskytuje skupinové poradenství pro žáky a učitele
- poskytuje podporu v rámci spolupráce třídy a třídního učitele
- poskytuje individuální konzultace pro učitele
- poskytuje individuální konzultace pro rodiče dětí školy a mateřské školy
- pomáhá při řešení multikulturní problematiky ve škole

Psychodiagnostika

- identifikuje žáky s VPU
- koordinuje podchycení žáků PLPP a následně spolupracuje s TU na PLPP pro jednotlivé žáky
- spolu s výchovným poradcem vyhotovuje IVP, popřípadě IVyP pro integrované žáky
- podílí se na zápisu do první třídy
- provádí diagnostiku klimatu třídy (dotazníky, screeningy - na zakázku TU)

Metodické činnosti

- ve spolupráci s TU vede preventivní program „Druhý krok“ pro žáky 1. stupně
- poskytuje metodickou pomoc pedagogům
- organizuje skupinová konzultační setkání pedagogů (např. supervize)
- účastní se pedagogických porad
- koordinuje činnost ŠPP
- je v kontaktu s poradenskými i jinými kompetentními institucemi mimo školu
- vede záznamy o konkrétních případech RCH na škole

3.1.3 ČINNOSTI VÝCHOVNÉHO PORADCE

Poradenské činnosti

- poskytuje kariérové poradenství a individuální poradenskou pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména poskytuje poradenství zákonným zástupcům a jejich dětem s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s TU), spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (PPP a SPC) a zajišťuje návštěvu žáků 8. ročníku v IPS ÚP
- žákům a jejich rodičům zprostředkovává informace k přijímacímu řízení na střední školy a víceletá gymnázia
- zajišťuje administrativu spojenou s přijímacím řízením na SŠ a víceletá gymnázia
- koordinuje nabídku náborových akcí středních škol
- připravuje návrhy na další péči o žáky vyžadující zvláštní pozornost
- zprostředkovává diagnostiku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- připravuje podmínky pro integraci žáků se zdravotním postižením

Metodické a informační činnosti

- spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) a se speciálně-pedagogickými centry (SPC)
- spolu se školní psycholožkou vyhotovuje IVP, popřípadě IVyP pro integrované žáky
- spolupracuje s rodiči integrovaných žáků
- zprostředkovává nové metody pedagogické diagnostiky a intervence
- poskytuje metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, IVP, práce s nadanými žáky apod.
- předává odborné informace z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy
- poskytuje informace o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu
- shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů
- vede písemné záznamy umožňujících doložení rozsahu a obsahu činnosti VP, navržených a realizovaných opatření

3.2 HARMONOGRAM ČINNOSTÍ A AKCÍ ŠPP

ZÁŘÍ

- osobnostní rozvoj, výjezdy, nastavení třídních pravidel – TU ve spolupráci s týmem ŠPP
- začátek programu 'Druhý krok' proti šikaně a násilí (1. stupeň) – ŠP
- příprava na volbu povolání – 8. třída, 9. třída – VP a ŠP
- nastavení IVP integrovaným žákům – VP
- koordinace asistentů pedagoga – ŠP
- 13.9. XIII. ročník Krajské konference PPRCH v Olomouci - MP
- Seznámení TU s PPŠ a závěrečnou zprávou a s krizovými plány školy – MP
- Aktualizace a tvorba nástěnky ŠPP – ŠP
- Zajišťování a koordinace preventivních akcí pro třídy, pedagogy – MP

ŘÍJEN

- diagnostika a sociometrie ve třídách podle potřeby
- kavárna s rodiči k profesní orientaci – 9. třída
- nastavení PLPP dle potřeby – pedagogická diagnostika, spolupráce TU se ŠP a VP

- pedagogická podpora škola 1. stupně – příprava na výuku sociálně slabých žáků – VP
- Den pro rozvoj školy – třídnické hodiny, preventivní aktivity se třídou – ŠMP, ŠP
- Projektový den ‚Den pro školu‘ – celá škola

LISTOPAD

- práce se třídami dle potřeby – ŠP
- preventivní program proti šikaně – VP
- spolupráce s předškoláky z MŠ – ŠP
- PD – ‚Zdravý životní styl‘

PROSINEC

- testy profesní orientace – ŠP
- příprava na třídní akce – komunikace s rodičem – TU

LEDEN

- kariérní poradenství 9. ročník – ŠP

ÚNOR

- lyžařský výcvik 8. ročník – tým vybraných vyučujících 2. stupně a ŠP
- PD – ‚Závislosti a Finanční gramotnost‘ – spolupráce ŠPP s externími odborníky

BŘEZEN

- lyžařský výcvik 7. ročník – tým vybraných vyučujících 2. stupně a ŠP
- Den pro rozvoj školy – všichni pedagogové
- přihlášky na střední školy – VP
- den otevřených dveří, kavárna pro rodiče – ŘŠ, TU

DUBEN

- zápis do 1. tříd – ŠP, ŠMP
- Den Země – ‚Putování s bobříkem‘ (environmentální výchova)
- vyhodnocení přijímacích zkoušek - VP
- preventivní program proti šikaně a násilí (4.A) – ŠP
- preventivní program – požární ochrana, P. Mašek (6.A a 6.B)
- seminář ‚Aktivní útočník‘ – vedení školy

KVĚTEN

- Den pro rozvoj školy – všichni pedagogové
- Férová snídaně – připravují žáci 9. ročníku – získávání kompetencí žáků
- zaměření na zdravý životní styl – Sportovní odpoledne
- projektový den „Poznáváme region” - metoda peer learning

ČERVEN

- projekt 'Celé Česko čte dětem' – čtení v MŠ zajišťuje 9. ročník – získávání kompetencí žáků, sdílené dílny čtení
- příprava ŠvP – konzultace ŠP
- zhodnocení celoroční práce – tým ŠPP

3.3 SPOLUPRÁCE S RODIČI

Rodiče jsou informováni o aktuálním dění ve škole prostřednictvím **webových stránek** www.zshorka.cz, **informační nástěnky** ve vestibulu školy, **školního časopisu**, a také přes virtuální platformu **Edookit**, skrze kterou lze s rodiči komunikovat online. Na **třídních schůzkách** jsou pak seznámeni s prospěchem a chováním svého dítěte. K prevenci, popřípadě včasnému vyřešení problémů, rodiče využívají **konzultační hodiny** školního metodika prevence, výchovného poradce, školní psycholožky a třídních učitelů. Rodiče jsou také zváni navštívit školu v době, kdy škola pořádá **Dny otevřených dveří, Rodičovské kavárny,**

Vánoční jarmark, Zahradní slavnost či akce pro rodiče s dětmi jako je **Férová snídaně, Čteme dětem** nebo **Putování s bobříkem**.

3.4 SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI

Naše škola intenzivně spolupracuje v síti škol PŠÚ. Během roku probíhají různá setkání škol, pedagogové spolupracují na oborových sdíleních u kolegů. V projektu je zapojených 26 vybraných škol. Mezi partnery školy, kteří nám pomáhají plnit úkoly výchovy a vzdělávání, patří Obecní úřad v Horce nad Moravou, Obecní úřad ve Skrbeni, CEA Sluňákov, Studio Čtyřlístek, o. s. Olomouc, Montessori Olomouc – rodinné centrum, Monteškolka Olomouc, Andra training a další lektoři, kteří pro nás připravují DVPP. Spolupracujeme s Právníckou

fakultou UP, studenti společně s námi připravují projektové dny a jako odborníci pomáhají v hodinách Výchovy k občanství. Studenti Univerzity Palackého u nás pravidelně vykonávají svou praxi. V oblasti prevence využíváme nabídky preventivních programů ze Sdružení D, Podané ruce či P-centra, spolupracujeme s PPP Olomouc a Policií ČR. Školu každoročně navštěvuje Městská policie s programem zaměřeným na dopravní výchovu nebo pak přímo na prevenci RCH (chování v krizových situacích, rozhovor s neznámou osobou apod.). Městská policie poskytuje zároveň dětem materiály, které obsahují konkrétní rady, telefonní čísla. Tyto materiály se také objevují na nástěnkách v koridoru u pavilonu B.

3.5 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky seminářů DVPP a seminářů v rámci projektu PŠÚ. Těchto seminářů se zúčastňují dle zájmu a potřeby všichni pedagogové. Téměř všichni pedagogové prošli seminářem Respektovat a být respektován od manželů Kopřivových nebo Evy Lukavské, seminářem k typologii osobnosti MBTI, kurzem kritického myšlení či kurzem komunikace a tvořivého učení. Poznatky získané na seminářích jsou individuálně využívány a dále předávány ve výuce a mezi pedagogy. Úkolem ŠMP je v tomto ohledu sdílení aktuálních poznatků s TU v tématech všeobecné primární prevence a typů RCH.

4. PLÁN PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Na prvním stupni je dlouhodobě uskutečňován preventivní program „**Druhý krok**“ vedený školní psychologkou. Smysl tohoto programu je prevence šikany a násilí na školách, nabízí řešení existujících problémů na školách, kde v poslední době postupně narůstá agresivita a útoky na spolužáky i učitele a intolerance vůči odlišnostem. Součástí výukových materiálů programu jsou velkoplošné fotografie, které znázorňují situace z každodenního života dětí a metodické instrukce pro učitele. Žáci si během hodin osvojí empatii, správné sociálně-emoční jednání v každodenních situacích a zvládání svých silných emocí. Tento program je podporou TU v třídním managementu a při práci s problémovými žáky v rámci inkluzivního vzdělávání. Další pravidelně realizované programy všeobecné primární prevence jsou uvedeny v kapitole 4.3.1 Specifická prevence.

Jednotlivá témata RCH vycházejí z ŠVP a jsou zařazeny v tematických blocích (viz kapitola 4.1). Všechna témata RCH, která napříč ročníky prostupují, jsou pak uvedena v tabulce (viz kapitola 4.2).

Celá škola vzájemně spolupracuje na školních projektech a akcích, které můžeme považovat za nspecifickou formu prevence RCH. Pořádají se projektové dny, jarní dílny, pravidelné vánoční jarmarky, kulturně vzdělávací exkurze, lyžařské kurzy, výjezdy do přírody (více v kapitole 4.3.2 Nespecifická prevence).

4.1 TEMATICKÉ BLOKY VE VÝUCE ZAMĚŘENÉ NA PREVENCI RCH DLE ŠVP

Ročník	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Prevence	Časová dotace	Zodpovídá
1. ročník	Náš svět	Škola	Jak se chováme o přestávkách a o vyučování	Prevence šikany	1 h	TU
	Náš svět	Škola - vztahy ve třídě	Kamarád je ten, co tě má rád	Prevence šikany	1 h	TU
	Náš svět	Rodina	Pomáháme si	Prevence šikany	1 h	TU
	Náš svět	Domov	Má vlast	Prevence rasismu a xenofobie	1 h	TU
	Náš svět	Místo, kde	Cesta do	Prevence	1 h	TU

		žijeme	školy	dětských úrazů, Prevence záškoláctví, rizikového chování v dopravě		
	Náš svět	Zdraví	Naše tělo, naše zdraví	Úvod do prevence užívání drog, pití alkoholu	1 h	TU
2. ročník	Náš svět	Škola	Jak se chováme o přestávkách a vyučování	Prevence šikany	1 h	TU
	Náš svět	Rodina	Pomáháme si u nás doma, domácí mazlíčci	Prevence šikany, Prevence ubližování živočichům	1 h	TU
	Náš svět	Domov	Má vlast	Prevence rasismu a xenofobie	1 h	TU
	Náš svět	Místo, kde žijeme	Cesta do školy	Prevence dětských úrazů, prevence záškoláctví, rizikového chování v dopravě	1 h	TU
	Náš svět	Zdraví	Naše tělo, naše zdraví	Úvod do prevence užívání drog	1 h	TU
	Náš svět	Zima	Zimní sporty	Prevence nebezpečí úrazu	1 h	TU
	Náš svět	Léto	Prázdniny	Prevence dětských úrazů a rizikových sportů	1 h	TU
3. ročník	TV	Člověk a zdraví	Pravidla pro chování ve třídě, o přestávkách, v tělocvičně	Prevence úrazů ve škole, na hřišti	1 h	TU

	Náš svět	Člověk a jeho svět	Žijeme zdravě	Prevence užívání návykových látek, prevence kouření a pití alkoholu	2 h	TU
	Náš svět	Člověk a jeho svět	Chování k sobě, ohleduplnost, respektování	Prevence šikany, prevence rasismu a xenofobie	1 h	TU
	Náš svět	Člověk a jeho svět	Zdravé stravování	Prevence poruch příjmu potravy	1 h	TU
	Náš svět	Člověk a společnost	Cesta do školy	Prevence záškoláctví, dopravní výchova	1 h	TU
4. ročník	Třídnická hodina	Mezilidské vztahy	Jak se chováme o přestávkách	Prevence šikany, prevence úrazu	2 h	TU
	Třídnická	Třídní pravidla	Společné vyvození třídních pravidel pro celý školní rok, nevhodnost agresivního chování, jak řešit konflikt	Prevence šikany, prevence agrese	4 h	TU
	Náš svět + projektový den	Demokracie, má vlast	Respektování názorů a postojů druhých, tolerance k odlišnosti druhých	Prevence šikany, rasismu a náboženské netolerance	3 h	TU
	Náš svět	Dopravní výchova	Průkaz mladého cyklisty	Prevence rizikového chování v dopravě	12 h	TU
	Třídnická	Důsledky	Právní stát,	Právní	2 h	TU

	hodina	nevhodného chování	zákony ČR	vědomí		
	Třídnická hodina	Mezilidské vztahy	Nástrahy internetu: kyberšikana, sociální sítě; rizikové hráčství	Prevence šikany a kyberšikany, prevence netolismu	2 h	TU
	Třídnická hodina	Strava a její vliv na člověka	Skladba stravy, důsledky konzumace nevhodné stravy či nápojů, zdravý životní styl	Prevence šikany, prevence poruch příjmu potravy, návykové látky - kouření	2 h	TU
5. ročník	Náš svět	Člověk a jeho zdraví	Sexuální výchova, rozmnožovací soustava, dospívání	Úvod do sexuální výchovy - prevence rizikového sexuálního chování	4 h	TU
	Náš svět	Člověk a jeho zdraví	Trávicí soustava, skladba stravy, zdravý životní styl	Prevence poruch příjmu potravy	2 h	TU
	Třídnická hodina	Třídní pravidla, člověk ve společnosti	Vyvozování pravidel chování ve třídě i mimo ni, řešení konfliktů	Prevence šikany a extrémních projevů agrese, kyberšikany	3 h	TU
	Náš svět	Lidé kolem nás, místo, kde žijeme	Česká republika – demokratický stát, Evropa jako jeden ze světadílů	Prevence rasismu, xenofobie a projevů nenávisti	2 h	TU
	TV	Člověk a jeho zdraví	Chování při sportu, pravidla fair play, první pomoc, předvídání rizika	Prevence rizikových sportů	3 h	TU

	Náš svět	Člověk a jeho zdraví	Soužití mezi lidmi, tělesné a psychické týrání, sexuální obtěžování, zneužívání	Prevence problémů spojených se syndromem CAN	2 h	TU
	Třídnická hodina + Informatika	Člověk a svět informací	Zásady bezpečného chování na internetu, poskytování citlivých údajů, rizika sociálních sítí	Prevence kyberšikany a netolismu, prevence prekriminálního a kriminálního chování	2 h	TU + učitel předmětu
6. ročník	Občanská výchova, Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví, Člověk a společnost	Komunikace a vztahy, vrstevnické vztahy, sebepojetí, návykové látky – alkohol, tabák, marihuana	Prevence užívání návykových látek	Průběžně	TU + vyučující příslušných předmětů
	Informatika	Informační a komunikační technologie	Desatero bezpečného internetu, závislost na počítačových hrách a automatech	Prevence kyberšikany a prevence netolismu	Průběžně	Vyučující předmětu
	Občanská výchova, Výchova ke zdraví	Člověk a společnost	Práva a povinnosti ve škole, lidská práva; šikana, diskriminace, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi	Prevence šikany, rasismu	Průběžně	TU + vyučující příslušných předmětů

7. ročník	Občanská výchova, Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví, člověk a společnost	Návykové látky, intolerance, xenofobie	Prevence užívání návykových látek (marihuana a další drogy, prevence rasismu a xenofobie)	Průběžně	TU + vyučující Příslušných předmětů
	Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	Počátky partnerských vztahů – ochrana před pohlavními nemocemi	Prevence rizikového sexuálního chování	Průběžně	TU
	Třídnická hodina, Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	Zásady první pomoci – zejména při zneužití návykových látek	Prevence úrazu	Průběžně	TU
	Informatika	Informační a komunikační technologie	Bezpečné používání internetu	Prevence kyberšikany	Průběžně	Vyučující předmětu
8. ročník	Občanská výchova, Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví, člověk a společnost	Zdravý životní styl a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, sexuální dospívání, reprodukční zdraví, osobnostní a sociální rozvoj	Prevence rizikového sexuálního chování	Průběžně	TU + vyučující příslušných předmětů
	Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	Drogy a jejich dopad na lidský organismus, poruchy příjmu potravy	Prevence užívání návykových látek – drogy; Prevence poruch příjmu potravy	Průběžně	TU

	Občanská výchova	Člověk a společnost	Řešení konfliktů, sebevědomí a sebepoznání, sebehodnocení a hodnocení druhých; Rodinné vztahy, hodnota rodiny	Prevence šikany, prevence vandalismu	Průběžně	Vyučující předmětu
	Zeměpis	Člověk a příroda	Světové obyvatelstvo – lidské rasy, rasismus	Prevence rasismu	Průběžně	Vyučující předmětu
9. ročník	Občanská výchova, Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví, člověk a společnost	Partnerské vztahy, právní vědomí a trestní odpovědnost, nepřijatelnost vandalství, finanční gramotnost	Prevence finanční gramotnosti a prevence vandalismu	Průběžně	TU + vyučující příslušných předmětů
	Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	Drogy a jejich dopad na lidský organismus	Prevence užívání drog	Průběžně	TU
	Dějepis	Člověk a společnost	Rasové problémy v dějinách – rasismus, xenofobie; náboženství a kulturní odlišnosti	Prevence rasismu a xenofobie	Průběžně	Vyučující předmětu

	Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, sexualita	Prevence rizikového sexuálního chování, prevence poruch příjmu potravy	Průběžně	TU
--	-------------------	-----------------	---	--	----------	----

4.2 TABULKA PŘEHLEDU PREVENTIVNÍCH TÉMAT RCH DLE ROČNÍKŮ

Přehled preventivních témat RCH a jejich zařazení podle ročníků								
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Práce s třídním kolektivem, komunikace, adaptace nového žáka ve třídě aj.								
Prevence šikany, prevence pití alkoholu					Prevence šikany		Prevence užívání drog	
Úvod do prevence užívání drog		Prevence kouření, prevence poruch příjmu potravy			Prevence užívání marihuany		Prevence vandalismu	
Úvod do prevence rasismu a xenofobie			Úvod do prevence netolismu a kyberšikany				Finanční gramotnost	
			Úvod do sexuální výchovy			Sexuální výchova		
		Dopravní výchova, prevence záškoláctví		Úvod do závislosti			Prevence poruch příjmu potravy	
					Šikana			
					Kyberšikana			
					Netolismus			
					Rasismus a xenofobie			
Intervenční program – dle potřeby								

4.3 SEZNAM AKTIVIT ŠKOLY PODPORUJÍCÍ PREVENCI RCH

4.3.1 SPECIFICKÁ PREVENCE

Za specifickou školskou primární prevencí považujeme takové aktivity a programy, které jsou úzce zaměřeny na některou z konkrétních forem RCH. Snahou je působit cíleně, specificky na informovanost a postoje dětí k danému typu RCH (MŠMT, 2009).

Programy specifické všeobecné primární prevence mimo výuku 2024/2025

Název	Třída	Termín
Celoroční program 'Druhý krok' – prevence proti šikaně a násilí	2.-3. třída, každá zvlášť	1x za 2 měsíce
'Nenech to být' – schránka důvěry	1.-9. třída, TU v rámci TH, individuálně	po celý školní rok
'Kamarád' – dobré vztahy ve třídě (P-centrum)	3.A	3 vyučovací hodiny 2025 leden
Naše třída - naše parta (P-centrum)	6.A	2,5 vyučovací hodiny, 2025 leden
Naše třída – naše parta (P-centrum)	6.B	2,5 vyučovací hodiny, 2025 leden
Preventivní program ‚Požární ochrana‘ (P. Mašek)	6.A, 6.B	2 vyučovací hodiny, duben 2025
Proti šikaně a násilí (ŠP)	4.A	3 vyučovací hodiny, duben 2025
Naše třída - naše parta (P-centrum)	6.B	2,5 vyučovací hodiny, 2025 leden
Zachycen v sociální síti (P-centrum)	7.A	3 vyučovací hodiny, říjen, listopad 2024
Zachycen v sociální síti (P-centrum)	7.B	3 vyučovací hodiny, říjen, listopad 2024
Jak se nestat obětí sexuálního násilí + Jak se nestat obětí sociálních sítí (P-centrum)	8.A + 8.B, 9.A + 9.B	listopad 2024

4.3.2 NESPECIFICKÁ PREVENCE

Do nespecifické školské primární prevence řadíme aktivity, které nemají přímou souvislost s RCH a aktivity které napomáhají snižovat riziko vzniku a rozvoje RCH prostřednictvím lepšího využívání volného času. Patří sem např. zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání (MŠMT, 2005, Černý, 2010).

Pro žáky:

- Z pohádky do pohádky – noc ve škole, 1. stupeň Montessori
- Zdravé zuby – 1.-3. třída
- Rosteme spolu – 2.-3. ročník (výchova sociálně silného a zdravého jedince)
- Škola v přírodě – 2.-4třída
- Projektový den – Dětská práva – prevence násilí a intolerance – 2.-5. třída
- Projektový den – Mediální výchova – bezpečná orientace nejen v online prostředí – 3.-9. třída
- Projektový den – Den zdravé výživy – prevence nezdravého životního stylu a poruchy příjmu potravy 2.-5. třída
- Ekotým – 3.-9. třída (celoroční projekt)
- Run and Help – podpora žáka s handicapem – 1.-9. třída
- Lyžařský výcvik pro žáky 7. tříd a další zájemce
- Exkurze do Prahy – 5. třída
- Adaptační kurz – 6. třída
- Přírodovědné programy – CEA Sluňákov – dle aktuální nabídky
- Sportovní den v areálu školy – Den dětí

Pro žáky a rodiče:

- Čteme dětem – ve spolupráci s MŠ, zapojení žáků 8. a 9. tříd
- Férová snídaneň – akce na podporu kvalitní stravy z místních surovin – zapojení všech ročníků do přípravy
- Back to School – odpolední venkovní akce pro rodiče s dětmi plná herních aktivit
- Den Země – Putování s Bobříkem – odpolední venkovní akce pro rodiče s dětmi
- Drakiáda
- Vánoční dílny

- Vánoční jarmark
- Zahradní slavnost

Pro pedagogy:

- Letní škola – teambuilding pro všechny pedagogy a AP
- Školení první pomoci
- Nabídka seminářů v oblasti jednotlivých typů RCH

Nabídka volitelných předmětů pro žáky

- Psaní na elektronické klávesnici
- Žurnalistika
- Sportovní hry
- Programování – robotika
- Vaření
- Konverzace v AJ
- Dramatická výchova
- Přírodopisné praktikum

Nabídka zájmových aktivit pro žáky

- Házená
- Ekotým
- Náboženství
- Anglický jazyk
- Přírodovědný kroužek
- Šachové kroužky
- Vědecké pokusy
- In-line bruslení
- Stolní tenis
- Florbal
- Základy fotografování
- Kroužky a akce školní družiny (keramika, jóga, výtvarník, flétna, Děti na startu, aerobic, čtenář, dílničky, Vánoční jarmark, Karneval)

4.3.2.1 ADAPTAČNÍ VÝJEZDY

Součástí našeho ŠVP je řada aktivit, které vedou k rozvoji osobnostní a sociální výchovy. To je z našeho pohledu klíčové pro prevenci jakéhokoliv typu RCH. Žáci prvního stupně jezdí na školy v přírodě a na poznávací zájezdy a exkurze. Pro žáky na druhém stupni průběžně vytváříme systém výukových seminářů, kurzů a projektových dnů, který výrazně ovlivňuje výukovou i výchovnou složku vzdělávání během celého roku. Na plánu a realizaci celého projektu se podílí především TU jednotlivých tříd a ŠMP. Žáci druhého stupně se aktivně účastní výjezdních výukových seminářů v přírodním prostředí. Část žáků nastupuje do naší školy až v 6. třídě do již utvořeného kolektivu. Jedná se o žáky dojíždějící a jejich adaptace ve

třídě je těžší. Navíc jsou zde i rivalitní vztahy mezi obcemi. To postavení žáků také zatěžuje. Rodiče na setkáních se proto snažíme přesvědčit o důležitosti účasti na těchto výjezdních seminářích, protože jako učitelé vnímáme, že významně napomáhají k vytvoření dobře fungujícího týmu žáků a učitelů, ve kterém jsou vztahy založeny na důvěře, respektování jednoho druhým, pomoci druhému a na spolupráci a vzájemné toleranci.

Ročník	Téma a cíl	Typ akce	Doba akce
6. ročník	Cesta do fantazie vzájemné poznání se, tvorba pravidel, soužití, tvoření skupin, práce ve skupinách	seminář, projektové dny	září prosinec březen červen
7. ročník	Poselství od protinožců naslouchání, vzájemná důvěra, komunikace, kooperace	seminář, lyžařský výcvik, projektové dny	září leden červen
8. ročník	Labyrinty zlepšení vztahů v kolektivu, sebepoznání	semináře, projektové dny	září červen
9. ročník	Ostrov přežití řešení zátěžových situací, rozvoj	semináře, projektové dny	září leden

	schopnosti přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí		červen
--	--	--	--------

4.3.2.2 ČINNOST ŠKOLNÍ DRUŽINY

Celoročním programem a činnostmi zájmových kroužků školní družiny naplňujeme nastavené cíle našeho PPRŠ - dlouhodobým cílem je učit žáka vhodně trávit svůj volný čas. Kapacita ŠD je navýšena tak, aby mohly být přijaty všechny přihlášené děti z 1.-5. ročníků. Letos je rozděleno 188 žáků do sedmi oddělení, provoz začíná v 6:20 a končí v 17:00.

Zařazujeme zájmové stanice, kdy má žák možnost výběru hry dle svého zájmu a momentální nálady (únava po vyučování, potřeba relaxace, pohybu...). Žáci jsou schopni samostatně se rozhodnout o způsobu využití svého času. V průběhu školního roku se zaměřujeme na tlumení rozdílů mezi dětmi pocházejícími z rozdílných sociálních vrstev, nabízíme jim pestrou nabídku aktivit. V září se setkáváme s rodiči prvňáčků, spolu s TU připravujeme program k navození příjemné atmosféry pro další spolupráci s rodinou. Nabídkou zájmových kroužků školní družiny je umožněno žákům všestranně rozvíjet své zájmy a zaznamenat posun v dané oblasti. Důkazem je například vystoupení dětí z kroužku 'Aerobik' na sportovním dni pro veřejnost. Ve výtvarném a keramickém kroužku je to pak znalost náročnějších technik a zhotovení keramických výrobků. V rámci kroužku 'Děti na startu' zase rozvíjejí pohybovou koordinaci, základní sportovní dovednosti a spolupráci napříč ročníky. Čtenáři rozvíjejí čtenářské strategie a upevňují pozitivní vztah k četbě. Jóga nabízí jedenkrát za měsíc možnost cvičení žáků s rodiči.

Prakticky veškeré hry ŠD, kroužky, soutěže podporují vzájemnou spolupráci, kamarádské vztahy a zdravý životní styl. Samozřejmostí je každodenní pobyt venku, společné stravování ve školní jídelně, péče o zdraví, příjemná atmosféra a bezpečné prostředí.

Do organizování některých akcí pro ŠD se aktivně zapojují i žáci druhého stupně, zejména 8. a 9. ročníků. Ti se také zapojují do akcí pro děti v mateřské škole, kde například dětem čtou před spaním a pomáhají s organizací odpoledních her. Díky této spolupráci dochází ke skutečnému propojení mezi dětmi a žáky všech věkových kategorií a vytváří se tak pozitivní vazby napříč školou a mateřskou školou.

5. EVALUACE

V oblasti vyhodnocování dopadu preventivních aktivit na RCH žáků spolupracuje ŠMP s ostatními pedagogy, a především s TU. I přestože jsme poměrně velkou školou, daří se nám dlouhodobě minimalizovat výskyt RCH, a to především kvalitní prací TU při vedení svých pravidelných TH. V nich je kladen důraz především na budování klimatu třídy a posilování vzájemných vztahů.

K evaluaci preventivního programu používáme dle potřeby tyto metody:

- průběžné pozorování
- dotazníky
- testy
- rozhovory s účastníky
- diskuze s účastníky
- posuzovací a postojové škály
- smajlíky – hodnocení úspěšnosti akcí mladšími žáky
- anketní lístky (zpětná vazba účastníků programu)
- slohová či výtvarná práce na dané téma
- vedení vlastních záznamů – deník ŠMP
- individuální pohovory s učiteli
- schránka důvěry
- třídnické hodiny, komunitní kruhy

Na konci školního roku dochází k celoročnímu zhodnocení preventivního programu školy, které je součástí výroční zprávy školy a je uloženo u ŠMP. Zprávy z OSPODu a hlášení Policie ČR jsou uloženy u ředitelky školy.

5.1 TABULKA VÝSKYTU RCH

Specifická prevence Stav 1.A 1.M 2.A 2.M 3.A 3.M4.A 4.M 5.A 5.M6.A 6.B 7.A 7.B 8.A 8.B 9.A 9.B

Kouření	skutečně zjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
	podezření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alkohol	skutečně zjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	podezření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Léky užívané bez lékařského předpisu	skutečně zjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	podezření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nelegální drogy - konopné drogy (marihuana, hašiš)	skutečně zjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	podezření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Nelegální drogy -	skutečně zjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

33

ostatní (např. extáze, pervitin aj.)	podezření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Šikana	vyloučení jednotlivce z kolektivu	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	0	2	1	0	0	1
	psychická šikana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	fyzická šikana	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
	lynčování	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	podezření	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	1	1	0	0	2
Záškoláctví	do 10 neomluvený ch hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	3
	nad 10 neomluvený 0 ch hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Kriminalita	násilné povahy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	majetkové	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

(činy jinak označované za trestné)	povahy																		
	pod vlivem návykové látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Týrání dítěte	reálná zjištění	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	nadměrné fyzické tresty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zneužívání dítěte	skutečně zjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	podezření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zanedbáva - ní dítěte	skutečně zjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	podezření	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	
Gamblerstv í	skutečně zjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	podezření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jiné	skutečně zjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
	závažné přestupky vůči školnímu řádu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
	neplnění školních povinností	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	1	
	závislost na mobilních telefonech nebo počítačích	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	2	0	2	2	

Z uvedených čísel v tabulce vyplývá, že výskyt RCH byl zaznamenán převážně u starších ročníků, nejvíce však u obou devátých tříd. Jednalo se o podezření na šikanu (celkem 4 žáci),

užívání alkoholu (4), drog (u 2 žáků podezření, u jednoho žáka byla nalezena marihuana) a kouření (zjištěno u 3 žáků). Celkově u 6 žáků je podezření na zanedbávání dítěte, z toho jeden je žák 4. třídy.

Nejvýraznější záchyty RCH jsou u šikany (celkem 10 žáků s tím, že šlo konkrétně o vyloučení jednotlivce z kolektivu) a závislosti na mobilních telefonech či počítačích (celkem 9 žáků).

5.2 SWOT ANALÝZA

Silné stránky:

- spolupracujeme a pravidelně se scházíme napříč celým sborem: předáváme si zkušenosti a informace o žácích, každou rizikovou situaci okamžitě řešíme, snažíme se jít příkladem svým žákům
- dlouhodobě využíváme nabídky preventivních programů pro 1. i 2. stupeň (např. Sdružení D, Podané ruce, P-centrum), na prvním stupni realizujeme preventivní program proti násilí a šikaně 'Druhý krok', jsme také zapojeni do ucelených projektů související s nescifickou prevencí (Pohyb do škol, Skutečně zdravá škola)
- silnou stránkou a předností naší školy je její umístění a sounáležitost s Chráněnou krajinnou oblastí Litovelského Pomoraví, máme tedy dobré zázemí pro venkovní aktivity s přesahem do environmentální výchovy (výuka ve venkovní učebně, ekotým, sportovní a přírodovědné kroužky, zájmové kroužky družiny, v rámci TV bruslení, běžkování aj.)
- máme pravidelné schůzky týmu ŠPP, jehož všichni členové prošli specializačním studiem
- TU zařazují jednotlivá preventivní témata (dle ročníku) do svých třídnických hodin, úzce spolupracují s rodiči v rámci svých konzultačních hodin a na třídních schůzkách a při případných problémech využívají podporu týmu ŠPP

Slabé stránky:

- neinformovanost směrem k rodičům v oblasti preventivních témat (nižší účast při rodičovských kavárnách – nezjišťování příčiny, zda šlo o nezáměr nebo například o nevhodně zvolený termín)
- ne všichni učitelé využívají nabídek vzdělávacích programů v oblasti primární prevence

- v posledních letech zaznamenáváme nárůst netolismu a kyberšikany a jejich obtížné řešení v počátečním stadiu → neznalost problematiky
- u několika žáků 1. stupně se objevují projevy skrytého vulgárního chování, slovní šikany → není včasné zpozorováno
- u několika žáků 2. stupně se vyskytují projevy netolismu, u chlapců (hraní počítačových her do noci) i u dívek (příliš mnoho volného času stráveného na sociálních sítích) → velká únava, nesoustředění, izolace, nepřípravenost do výuky atd. → neefektivní kooperace s rodičem
- častá je absence ve výuce některých žáků 2. stupně → možné skryté záškoláctví
- nedaří se nám dostatečně namotivovat žáky s potenciálním RCH, aby se účastnili mimoškolních aktivit

Příležitosti:

- budování kvalitnější spolupráce a komunikace s rodiči založené na společné důvěře
- navázání spolupráce s dalšími institucemi a jejich nabídkami v oblasti prevence
- další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence

Hrozby:

- stěhování žáků či přechod na jinou školu může negativně ovlivnit klima třídy
- přehlížením kázně žáků mohou později vznikat složitější výchovné problémy

5.2.1 SHRNUÍ SWOT ANALÝZY

Z uvedené analýzy, a především ze slabých stránek vyplývá, že naším společným úkolem a snahou v příštím školním roce je zaměřit se více na zlepšení komunikace s rodiči a celkovou informovanost v oblasti pořádaných preventivních aktivit. Větší důraz, než doposud bude nutné klást na prevenci kyberšikany, netolismu či případného virtuálního gamblerství, i z tohoto důvodu je proto naplánován projektový den, který se těmito typy závislostí bude podrobněji zabývat.

5.3 ZHODNOCENÍ LOŇSKÉHO ŠKOLNÍHO ROKU

V loňském roce se nám podařilo realizovat všechny naplánované programy viz evaluace těchto programů od TU:

Preventivní program školy – přílohy

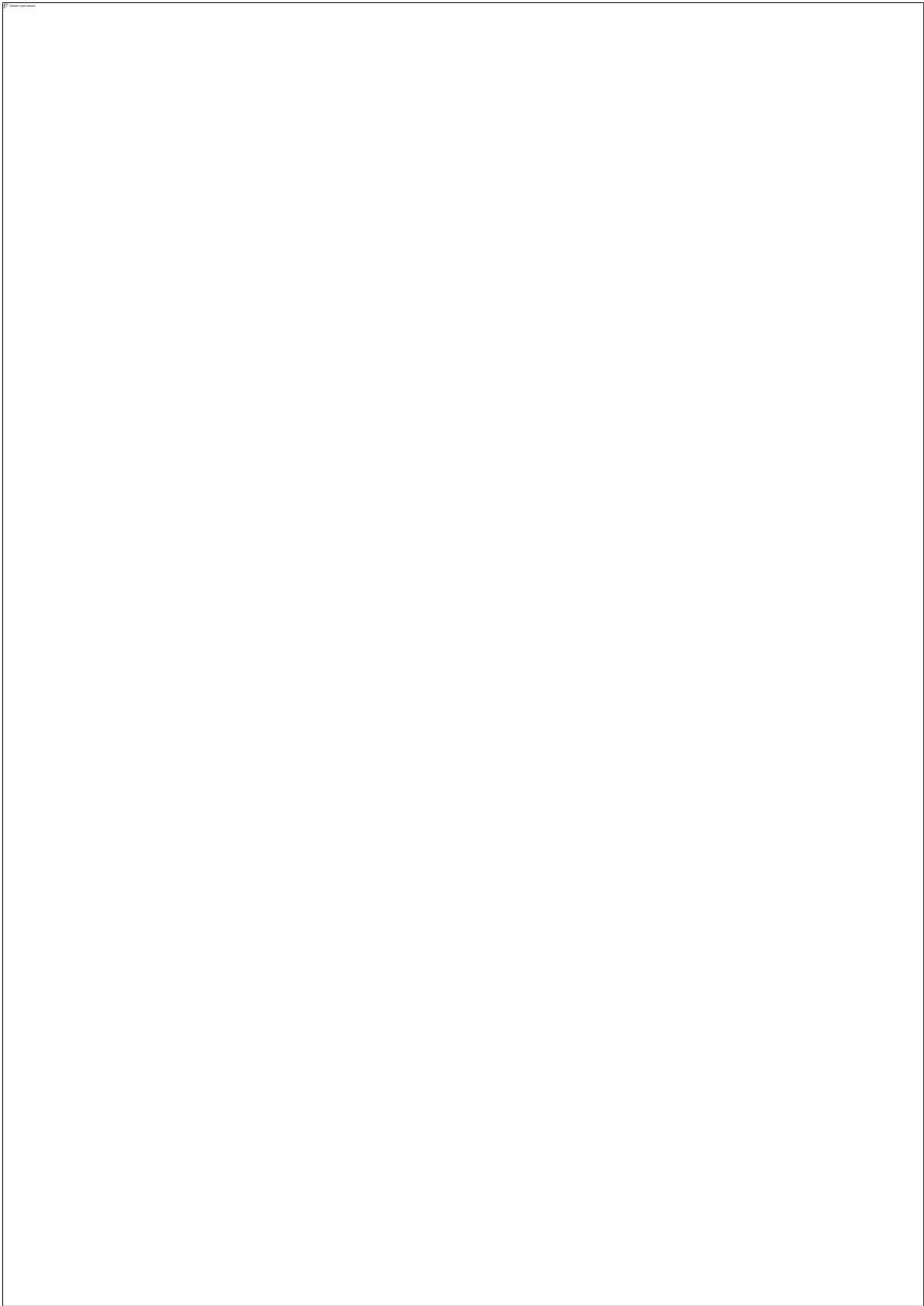
Hodnocení externího preventivního programu třídním učitelem / jiným pedagogickým pracovníkem

Název programu:	PŘÍBĚH PANA TYDÝTA
Přítomný pedagog:	MGR. LADISLAVA ŠEDOVA
Organizace/lektor:	SDRUŽENÍ D MGR. KAROLÍNA BARTONÍKOVÁ MGR. MAGDALENA STREJČKOVÁ
Datum konání:	30. 9. 2021
KLADY programu:	• ZAPOJENÍ DĚTÍ DO PŘÍBĚHU • MOŽNOST VYJADŘIT SVÉ POCITY • DĚTI RADILY, JAK SE VYŘEŠIT SLOŽITÉ SITUACE V PŘÍBĚHU
ZÁPORY programu:	—
Hodnocení práce lektora/lektorů:	• LEKTORKY ZAPOJILY DO PŘÍBĚHU VŠECHNY DĚTI, PRACOVALY ZKUŠENĚ, BYLY EMPATICKÉ
Ohlas u žáků (případně stručné hodnocení – mohou vepsat přímo žáci):	• ŽÁCI SE ZAPOJOVALI PO CELOU DOBU PŘEDSTAVENÍ • AKTIVNĚ RADILI A POMAHAU
Závěrečné hodnocení:	Program bych <u>doporučil/a</u> – nedoporučil/a pro další objednání.
Podpis pedagoga:	Šedová

Hodnocení externího preventivního programu třídním učitelem / jiným pedagogickým pracovníkem

Název programu:	<i>Kyřitofce, neblbni</i>
Přítomný pedagog:	<i>Krěta Hejvntolaj, Ledit talibon</i>
Organizace/lektor:	<i>SPRUCENI D</i>
Datum konání:	<i>30. 9. 2021</i>
KLADY programu:	<i>- porozumění, vstřícnosti situace, ipohpřate ke skupinách - dramatizace</i>
ZÁPORY programu:	<i>-</i>
Hodnocení práce lektora/lektorů:	<i>- vyborné - empatie, přístup, respektování potřeb třídy</i>
Ohlas u žáků (případně stručné hodnocení – mohou vepsat přímo žáci):	<i>- dobře -</i>
Závěrečné hodnocení:	Program bych <i>doporučil/a</i> – nedoporučil/a pro další objednání.
Podpis pedagoga:	<i>[Signature]</i>

Hodnocení externího preventivního programu třídním učitelem / jiným pedagogickým pracovníkem

Název programu:	NAŠE TŘÍDA - NAŠE PARTA
Přítomný pedagog:	MGR. MARTIN MALENOVSKÝ
Organizace/lektor:	P-CENTRUM, OLOMOUČ
Datum konání:	4.10.2021
KLADY programu:	- DOBRÉ VEDENÍ, PŘÍPRAVENÉ LEKTORKY ZAPOJENÍ CELE TŘÍDY, VHDNÉ AKTIVITY, ODKRYTÍ SLABÝCH STRÁNEK KOLEKTIVU
ZÁPORY programu:	X
Hodnocení práce lektora/lektorů:	- PROFESIONÁLNĚ VEDENÉ
Ohlas u žáků (případně stručné hodnocení – mohou vepsat přímo žáci):	- ŽÁCI KOMENTOVALI, ŽE TATO AKCE NEPOMÁHA KE ZLEPŠENÍ VZTAHU VE TŘÍDĚ. - VZHLÉDEM K ČASOVÉMU ROZSAHU AKCE ALE NEVMÁHÁ JEJICH HODNOCENÍ JAKO OBJEKTIVNÍ. NELEŽE Čekat ZÁBRKY ZA 2,5hod.
Závěrečné hodnocení:	Program bych <u>doporučil/a</u> – nedoporučil/a pro další objednání.
Podpis pedagoga:	

Hodnocení externího preventivního programu třídním učitelem / jiným pedagogickým pracovníkem

Název programu:	JA' a MOJE JEDINEČNOST
Přítomný pedagog:	M. ZAPLETALOVA'
Organizace/lektor:	P-centrum
Datum konání:	6.10. 2021
KLADY programu:	různorodé aktivity snaha o zapojení všech mohla jsem mít roli pozorovatele
ZÁPORY programu:	nemohla jsem být u reflexe dětí (v ref. ve škole řekly, že se mě nového nedověděly)
Hodnocení práce lektora/lektorů:	dobrá reakce na děti, přiznání práce s pravidly
Ohlas u žáků (případně stručné hodnocení – mohou vepsat přímo žáci):	Měli pocit, že nic nebylo nové, nic se nedověděli
Závěrečné hodnocení:	Program bych <u>doporučil/a</u> – nedoporučil/a pro další objednání. *podle nastavení třídy
Podpis pedagoga:	Zapletalova

9.3

Preventivní program školy – přílohy

Hodnocení externího preventivního programu třídním učitelem / jiným pedagogickým pracovníkem

Název programu:	ZÁVISLOST JAKO NEMOC.
Přítomný pedagog:	NEBYL PŘÍTOMEN NA PROGRAMU
Organizace/lektor:	P - CENTRUM
Datum konání:	9. 10. 2021
KLADY programu:	✓
ZÁPORY programu:	✓
Hodnocení práce lektora/lektorů:	✓
Ohlas u žáků (případně stručné hodnocení – mohou vepsat přímo žáci):	REFLEXE V TŘÍDNICKÉ HODINĚ → MYŠLENKOVÁ MAPA „ZÁVISLOST“ ŽÁCI PROGRAM HODNOTILI POZITIVNĚ. V MAPĚ BYLO MNOHO INFORMACÍ K TÉMATU, KTERÉ JIM UTKVĚLY V PAMĚTI.
Závěrečné hodnocení:	Program bych <u>doporučil/a</u> nedoporučil/a pro další objednání.
Podpis pedagoga:	Dvořák

LEKTOR VELMI POZITIVNĚ DCEŇOVAL PRÁCI CELE TŘÍDY.

5.4 VÝCHODISKA, PRIORITY A CÍLE NA DALŠÍ OBDOBÍ

V letošním roce se zaměříme na prevenci různých typů závislostí, především pak na problematiku poruchy přijímání potravy, kyberšikany a vnímání svého těla (prevence v oblasti sexuální výchovy). Způsoby dosažení tohoto cíle tkví v seminářích pro pedagogy, a také v projektovém dni ‚Zdravý životní styl‘, který chystá tým ŠPP ve spolupráci s externími odborníky. Také se zaměříme na posilování duševního zdraví žáků (dnes často užívaný pojem wellbeing). Způsoby dosažení tohoto cíle jsou podpůrné dílny na toto téma pro všechny pedagogy, kteří nabyté znalosti využijí se svými žáky ve svých TH. Dále to jsou preventivní programy od sdružení P-centrum, integrace těchto témat v rámci projektových dní na 1. stupni a v neposlední řadě činnost Ekotýmu. Ten má letos za cíl zapojení žáků do procesů na škole, podporu zodpovědnosti za své chování, rovnosti a respektu mezi žáky a tedy spoluvytváření dobrého klimatu školy. Konkrétní kroky k dosažení těchto cílů jsou uvedeny v našem PPRŠ.

5.5 SHRUTÍ EVALUACE

V loňském školním roce jsme se zaměřili na témata wellbeingu a kyberšikany.

ŠMP pro 1. stupeň proto na toto téma vedl program (1 za pololetí) pro žáky 4. a 5. tříd, aby se v následné diskuzi žáci o tématu bezpečnosti na internetu mohli hlouběji bavit a sdílet poznatky mezi sebou. I k tomu přispěl již námi osvědčený program 'Hustej net' od Sdružení D. Na druhém stupni se pak ŠMP postaral o to, aby po projekci dokumentu 'V síti' mohli TU 6.-9. tříd vést řízenou diskuzi se žáky.

Opět se tak mohly dělat i ty aktivity, které nepřímě, ale významně ovlivňují složky preventivního charakteru (jako je např. vzájemné poznávání se v trojici učitel-žák-rodíč). Jako příklad vyjmenujme akce Čteme dětem, Fair Trade snídaně, Putování s bobříkem, Sportovní odpoledne nebo oba závěrečné projektové dny 'Styl života' a 'Životní dovednosti', ve kterých se žáci napříč ročníky mohli více poznat mezi sebou.

6. LEGISLATIVA

Strategie

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027
- Strategie prevence kriminality ČR na léta 2022-2027
- Akční plán realizace národní strategie 2023-2025
- Krajský plán primární prevence na léta 2023-2026
- Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje 2023-2026
- Akční plán realizace politiky v oblasti závislostí a závislostního chování v Olomouckém kraji na období 2023-2024

Zákony

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- Zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, nabývá účinnosti dnem 1. října 2020, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 6, 81 a 83, které nabývají účinnosti patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení. Ustanovení části první čl. I bodu 12 pozbývá platnosti dnem 30. září 2025.
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školsk. zákona
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – „Tabákový zákon“
- Zákon č. 422/2003 Sb., o sociální potřebnosti – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách (novela zákona č. 482/1991 Sb.)
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (více o ohlašovací povinnosti školy)
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník
- Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník
- Zákon č. 110/2000 Sb., o zpracování osobních údajů GDPR

Vyhlášky

- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků

Metodické pokyny a doporučení

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (č.j. MŠMT-21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování: o návykové látky
 - o rizikové chování v dopravě
 - o poruchy příjmu potravy
 - o alkohol
 - o syndrom CAN
 - o školní šikanování
 - o kyberšikana
 - o homofobie
 - o extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
 - o vandalismus
 - o Záškoláctví
 - o krádeže
 - o tabák
 - o krizové situace spojené s násilím
 - o netolismus
 - o sebepoškozování
 - o nová náboženská hnutí

- o rizikové sexuální chování
 - o příslušnost k subkulturám
 - o domácí násilí
 - o hazardní hraní
 - o dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č.j. 14423/99-22)
 - Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č.j. MŠMT-43301/2013)
 - Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j. 10194/2002-14)
 - Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (č.j. 25884/2003-24)
 - Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č.j. 37014/2005-25)
 - Aktuální dokumenty a legislativa na webových stránkách
<https://www.krolomoucky.cz/strategie-a-metodiky-v-oblasti-primarni-prevence-cl-398.html>

7. SÍŤ KONTAKTŮ

Důležité kontakty a odkazy

Školský koordinátor prevence pro Olomoucký kraj

PhDr. Ladislav Spurný

e-mail: l.spurny@olkraj.cz tel: 585 508 545

Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) Olomouc

U Sportovní haly 1a, 779 00 Olomouc, tel. 582 800 068

e-mail: ppp@ppp-olomouc.cz

oblastní metodička prevence:

Mgr. Lucie Binarová, tel. 771 518 378 – ST, ČT, PÁ

koordinátor školních metodiků prevence pro Olomoucký kraj:

PhDr. Věra Neusar, tel. 771 512 093

Speciální pedagogické centrum (SPC) při PPP Olomouc

U Sportovní haly 1, 779 00 Olomouc, tel 585 235 246, 727 807 745

e-mail: spc@spc-olomouc.cz

psycholog: PhDr. Magda Navrátilová

Statutární město Olomouc - odbor sociálních věcí

Štursova 1, 779 00 Olomouc

Odbor sociálních věcí – oddělení sociální prevence

Mgr. Jiří Krivánek (vedoucí oddělení) e-mail:

jiri.krivanek@olomouc.eu; tel.: 585 562 124, 605 227 484

Odbor sociálních věcí – oddělení péče o rodinu

Mgr. et Mgr. Andrea Kafková (vedoucí oddělení)

e-mail: andrea.kafkova@olomouc.eu; tel.: 585 562 219, 724 248 798

Police ČR - obvodní oddělení pro obec Horka nad Moravou

Na Trati 78, 771 36 Olomouc tel. 974 769 70 e-mail: epodatelna.policie@pcr.cz

Policie ČR - Územní odbor Olomouc - Oddělení tisku a prevence

Žižkovo nám. 4, 779 00 Olomouc

por. Bc. Petra Vaňharová, petra.vanharova@pcr.cz; tel.: 974 766 207, 725 277 979

Vladimíra Marková (strážník pověřený řízením preventivní informační skupiny)

prijem.podani@mp-olomouc.cz; tel.: 585 209 504

Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci

Wolkerova 6, 779 11 Olomouc www.khsolc.cz; podatelna@khsolc.cz;

tel.: 585 719 111

Mgr. Dana Strnisková, Ph. D., dana.strniskova@khsolc.cz; tel.: 585 719 258, 725 986 150

Organizace v kraji zaměřující se na preventivní programy pro školy

P-centrum (prevence, podpora, poradenství)

Lafayettova 47/9, 779 00 Olomouc e-mail: prevence@p-centrum.cz

vedoucí Centra primární prevence: Mgr. Aneta Viktorová tel. 585 221 983, 739 068 417

Sdružení D (interaktivní prožitkové programy v oblasti primární prevence)

17. listopadu 1126/43 779 00 Olomouc

koordinátorka preventivních programů: Mgr. et MgA. Magdaléna Strejčková

e-mail: strejckova@sduzenid.cz tel. 724 738 031, tel. 604 637 682

www.sduzenid.cz

Společnost Podané ruce o.p.s. Sokolská

551/48, 779 00 Olomouc www.podaneruce.cz; infolinka@podaneruce.cz

Terénní programy pro děti a mládež v Olomouci: Bc. Andrea Petrášová

(vedoucí pracovník) petrasova@podaneruce.cz;

ARPOK, o.p.s. (výukové programy, tematické dny, semináře) U Botanické zahrady 828/4,
779 00 Olomouc
e-mail: info@arpok.cz tel. 581 111 907 www.arpok.cz

KAPPA-HELP, z.s. (centrum sociální prevence) Boženy Němcové 101/16, 750 02 Přerov
e-mail: prevence@kappa-help.cz
koordinátor: Mgr. Tomáš Lakota tel. 773 821 013
www.kappa-help.cz

Užitečné kontakty pro rodiče

Kliničtí psychologové pro děti a mládež

PhDr. Mgr. Martin Slabý, Ph.D. slaby@centrum.cz; tel.: 608 955 943
PhDr. Jiří Smejkal smejkal-kp@seznam.cz; tel.: 585 438 107, 607 087 274
PhDr. Anita Petru anitapetru@seznam.cz; tel.: 585 222 068
Mgr. Monika Halířová halirovamonika@seznam.cz; tel.: 739 995 385

Psychologická ordinace Dakord Horní lán 10a, 779 00 Olomouc
www.dakord.cz ; tel.: 737 210 714; 604 176 521

Psychologická ambulance HELP s.r.o.

PhDr. Lenka Zmrzlíková, tel. +420 775 586 333, adresa: Vídeňská 10/636, 779 00 Olomouc
www.psychologiehelp.cz

rodinné centrum

rodinné centrum U MLOKA s mediačním centrem Lafayetteova 14, 779 00 Olomouc
rcumloka@p-centrum.cz; tel.: 739 201 206

rodinné terapie psycholog, psychoterapeut: PhDr. Denisa Pastuszaková,
Ph.D. tel. 774 818 154
Wellnerova 3b, 779 00 Olomouc

Středisko sociální prevence Olomouc, Na Vozovce 26, 779 00 Olomouc

www.ssp-ol.cz;
ssp@ssp-ol.cz; tel.: 585 427 141

Intervenční centrum - zahrnuje sociální aktivizační službu pro rodiny s dětmi

Mgr. Petra Klementová (vedoucí a sociální pracovnice)

intervencnicentrum@sspol.cz; tel.: 588 507 513; 774 406 453

Dětský diagnostický ústav a středisko výchovné péče Olomouc – Svatý Kopeček

Ústavní 9, 772 00 Olomouc – Svatý Kopeček

PhDr. Zdeněk Pochyla (vedoucí zařízení) e-mail: reditel@dduolomouc.cz

www.dduolomouc.cz; tel.: 585 385 106; 775 232 107

Linka pro rodinu a školu - zdarma a nonstop

116000@cestazkrize.net; tel.: 116 000

<http://linkaztracenedite.cz/> - anonymní chat každý den 15:00 – 18:00

Mgr. Lucie Hermánková (vedoucí Linky pro rodinu a školu, tel: 116 000)

lucie.hermankova@cestazkrize.net; tel.: 608 216 723

Mgr. Jarmila Kubánková (metodička Linky pro rodinu a školu 116 000)

jarmila.kubankova@cestazkrize.net

Poradna pro ženy a dívky Wurmova 577/7, 779 00

Olomouc olomouc@poradnaprozeny.eu; tel.: 603 460 621, 731

749 783

E-Bezpečí – Online poradna pro oblast rizikového chování na internetu

PdF Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

www.e-bezpeci.cz; info@e-bezpeci.cz

Mgr. Klára Hrubá (vzdělávání) vzdelavani@e-bezpeci.cz; tel.: 776 322 357

Charita Olomouc Wurmova 588/5, 779 00 Olomouc

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Mgr. Lenka Hodrová, e-mai: lenka.hodrova@olomouc.charita.cz; tel.: 739 062 663

Fakultní Nemocnice Olomouc – oddělení klinické psychologie

psychologie@fnol.cz; tel.: 588 444 447

PhDr. Naděžda Dařílková, tel.: 588 444 447 Mgr.

Jana Kolářová tel.: 588 442 396

Mgr. Vendula Vojáková tel.: 588 444 627

Mgr. Karolína Hniličková tel.: 588 442 397

Pedopsychiatři

FN Olomouc – Klinika psychiatrie psychiatrie@fnol.cz; tel.: 588 443 519

MUDr. Martina Hunková, Wellnerova 1215/3, 779 00 Olomouc

mar.brych@centrum.cz; tel.: 777 488 603

MUDr. Jana Lindnerová, Žilinská 26a, 779 00 Olomouc

lindnerovajana@seznam.cz; tel.: 774 959 359

MUDr. Libuše Stárková, Vídeňská 10, 779 00 Olomouc

l.starkova@seznam.cz; tel.: 585 229 036

MUDr. Helena Urbánková Horní lán 10A, 779 00 Olomouc

urban.hel@seznam.cz; tel.: 585 221 337

Další užitečné kontakty:

- Bezplatná linka pro pedagogy – tel. 841 220 220 nebo 777 711 439
- ŠPAS (Škola porozumění a sdílení) spolek.spas@gmail.com; tel.: 585 633 505
- Bezplatná linka AIDS pomoci, tel. 800 800 980
- Detox (prevence a léčení závislostí) - Vojenská nemocnice Olomouc, tel. 585 407 111
- Linka bezpečí, zdarma-nonstop tel. 116 111
- Bílý kruh bezpečí (pomoc obětem trestných činů), tel. 116 006, Palachovo nám. 1, Olomouc

- Linka vzkaz domů (pomoc dětem na útěku), tel. 800 111 113
- Linka DONA (domácího násilí), tel. 251 511 313
- Linka důvěry tel. 585 414 600
- Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí 116 006
- Internetová stránka linky důvěry – www.internetovaporadna.cz
- Poradna E-bezpečí <https://poradna.e-bezpeci.cz/>
- Krizové centrum Charity Olomouc www.olomouc.charita.cz
- Poradna pro ženy a dívky <https://olomouc.poradnaprozeny.eu/>

Odkazy na poradenské internetové stránky:

Aktuální informace k primární prevenci

- www.adiktologie.cz
- www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/prevence
- www.ppp-olomouc.cz/metodika-prevence/dokumenty-mp/
- www.prevence-info.cz

Kouření

- www.nekuratka.cz
- www.tipni-to.cz

Drogy a alkohol

- www.odrogach.cz
- www.sananim.cz
- www.drogy-info.cz

- www.podaneruce.cz
- www.prevcentrum.cz
- www.drogy.net
- www.alkoholmetr.cz
- www.promilesms.cz

Poruchy příjmu potravy

- www.idealni.cz
- www.anabell.cz

Šikana

- www.linkabezpeci.cz
- www.internetporadna.cz
- www.protisikane.cz

Kyberšikana

- www.e-bezpeci.cz
- www.saferinternet.cz
- www.bezpecne-online.cz
- www.protisikane.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.sikana.org

Syndrom CAN a sebepoškozování

- www.klokanekolomouc.cz
- www.fod.cz

Rizikové chování v dopravě

- www.ibesip.cz

Sexuální rizikové chování

- www.sexus.cz

SEZNAM ZKRATEK

AP – Asistent pedagoga

DVPP – Další vzdělávání pedagogických pracovníků

IPS ÚP – Informační a poradenské středisko Úřadu práce

IVP – Individuální vzdělávací plán

IvyP – Individuální výchovný plán

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

OSPOD – Odbor sociální a právní ochrany dětí

OSV – Osobnostní a sociální výchova

PLPP – Plán pedagogické podpory

PPP – Pedagogicko-psychologická poradna

PPRCH – Primární prevence rizikového chování

PPRŠ – Projekt pedagogického rozvoje školy

PPŠ – Preventivní program školy

PŠÚ – Pomáháme školám k úspěchu RCH – Rizikové chování

RVP – Rámcový vzdělávací program

ŘŠ – Ředitelka školy

SPC – Speciálně pedagogické centrum

ŠD – Školní družina

ŠMP – Školní metodik prevence

ŠP – Školní psycholog

ŠPP – Školní poradenské pracoviště

ŠvP – Škola v přírodě

ŠVP – Školní vzdělávací program

TH – Třídnická hodina

TU – Třídní učitel

VP – Výchovný poradce

VPU – Vývojová porucha učení

Záznamový formulář pro TU k evidenci rizikového chování ve třídě (1. pololetí 2024/2025)

Na konci pololetí odeslat školním metodikům prevence: m.kubicek@gmail.com (2. stupeň)
ludvik.kaliban@atlas.cz (1. stupeň)

Doporučení: vytiskněte a založte ve třídě pro průběžný zápis

Formy rizikového chování vyskytující se ve školním prostředí	Ano-x	Třída	Počet žáků	Řešeno - jak?
Agresivní chování				
Záškoláctví				
Opakované pozdní příchody				
Vztahové problémy (hádky, netolerance)				
Šikana nebo její náznak				
Ničení majetku školy – vandalismus				
Krádež				
Sebepoškozování				
Kouření				
Užívání návykových látek - Alkohol				
Užívání návykových látek - Drogy				
Netolismus - problémy spojené s nadužíváním PC či mobilu				
Kyberšikana				
Týrání/zneužívání/zanedbávání dítěte				
Poruchy příjmu potravy				
Gamblerství				

Datum: _____

Podpis učitele: _____

Schůzka výchovné komise / schůzka s rodiči

Jméno a příjmení žáka/žákyně:

.....

Třída:

.....

Školní rok:

.....

Datum schůzky:

.....

Zákonný zástupce navštívil školu: na vyzvání - z vlastního zájmu

Důvod schůzky:

.....

Popis situace:	
Zápis ze schůzky:	
Stanovisko zákonných zástupců:	
Závěry vyvozené ze schůzky:	

*Uvedené skutečnosti zákonný zástupce – žák bere na vědomí a
zavazuje se řídit závěry schůzky.*

PŘÍLOHM	
Zákonní zástupci, žák:	
	Podpis:
Pedagogičtí pracovníci:	Podpis:

**Hodnocení externího preventivního programu třídním učitelem / jiným
pedagogickým pracovníkem**

Název programu:	
Přítomný pedagog:	
Organizace/lektor:	
Datum konání:	
KLADY programu:	
ZÁPORY programu:	
Hodnocení práce lektora/lektorů:	
Ohlas u žáků (případně stručné hodnocení – mohou vepsat přímo žáci):	
Závěrečné hodnocení:	Program bych doporučil/a – nedoporučil/a pro další objednání.
Podpis pedagoga:	

Nejčastější zásady počítačové komunikace

- Nezapomínejte, že na druhém konci jsou lidé a ne počítač. To, co napíšete do počítače, byste možná dotyčnému nikdy neřekli do očí.
- Dodržujte obvyklá pravidla slušnosti normálního života. Co je nevhodné v obvyklém životě, je samozřejmě nevhodné i na internetu.
- Nebuďte zbytečně útoční či agresivní. Nejste středem kybervesmíru. Neočekávejte, že každý hned všeho nechá, jen aby odpověděl na váš dotaz.
- Jste to, co píšete. Ostatní o vás zpravidla nic nevědí (jak vypadáte, co děláte, jaké máte vzdělání a životní zkušenosti). Udělají si o vás obrázek čistě na základě vašich textů – dopisů či příspěvků do diskuse. Vyplatí se věnovat jim patřičnou pozornost, a to po obsahové i formální stránce.
- Zjistěte si taktně, s kým mluvíte. Internet je přístupný lidem z celého světa a v každé zemi platí jiná morálka. Co je dovolené na americkém chatu, nemusí být dovolené na arabském, a to platí o všech podobných skupinách. Politika, náboženství a podobné problémy by proto měly být diskutovány s maximálním taktem a v mezích slušnosti.
- Nezapomínejte, že váš příspěvek bude čtenáře stát čas a přenosové pásmo. Zodpovídáte za to, že je nebude (nebudou) považovat za vyplývané. Buďte struční. Pište k věci a omezujte balast. Nemáte-li co nového k tématu sdělit, raději nepište vůbec.
- Jasně identifikujte obsah svého sdělení (v položce „Předmět“ elektronického dopisu, v nadpisu komentáře apod.), abyste adresátům usnadnili rozhodnutí, zda je pro ně obsah zajímavý.
- Je vhodné psát s diakritikou. Vyvarujete se tak nedorozumění. Nekomolte rodnou řeč. Pokud jste z nějakého důvodu nuceni psát bez diakritiky, snažte se používat správný pravopis.
- Nezveřejňujte choulostivé informace.
- Pomáhejte v diskusích. Pokud má někdo v diskusi nějaký problém, odpovězte mu, pokud znáte odpověď. Někdo jiný zase pomůže vám. Platí zásada: „Napřed poslouvej, pak piš.“

- Než se v diskusi zeptáte, zkuste se porozhlédnout po existující odpovědi. Použijte vyhledávací službu, podívejte se do archivu konference či na často kladené dotazy a odpovědi. Pokud zopakujete stokrát zodpovězený elementární dotaz, snadno sklídíte podrážděné reakce.
- Respektujte soukromí jiných. Pokud vám omylem přišla zpráva, která vám nepatří, je vhodné ji smazat a taktně upozornit odesílatele na jeho chybu.
- Nešířte hoaxy (anglické slovo hoax označuje podvod, mystifikaci či žert, na internetu se vyskytuje nejčastěji v podobě falešných varování).
- Nerozesílejte spam a reklamu.
- Neporušujte autorská práva.

Pravidla a doporučení pro bezpečné užívání INTERNETU

- Vždy respektujte ostatní uživatele. „Nečiň druhým to, co nechceš, aby činili tobě.“
- Nezapomeňte: opatrný internetový surfař je inteligentní surfař.
- Neposílejte nikomu, koho neznáte, svou fotografii a už vůbec ne intimní, nesdělujte mu svůj věk.
- Dobře si rozmyslete, co odesíláte a komu.
- Udržujte hesla k e-mailu i jinam v tajnosti, nesdělujte je ani kamarádovi.
- Nedávejte nikomu své osobní údaje, adresu ani telefon. Nevíte, kdo se skrývá za monitorem.
- Nevěřte žádné informaci, kterou na internetu získáte.
- Seznamte se s pravidly chatu či diskuse, ať víte, co je zakázáno dělat.
- Když se s někým nechcete bavit, nebavte se.
- Nikdy neodpovídejte na neslušné, hrubé nebo vulgární emaily a vzkazy.
- Nedomlouvejte si schůzku po internetu, aniž byste o tom řekli někomu jinému (nejlépe alespoň jednomu z rodičů).
- Pokud vás nějaký obrázek nebo e-mail šokuje, okamžitě opusťte webovou stránku.
- Svěřte se (nejlépe dospělému), pokud vás stránky vyděsí nebo přivedou do rozpaků.
- Nedejte šanci virům. Neotevírejte přílohu zprávy, která přišla z neznámé adresy.
- Seznamte se s riziky, která souvisí s elektronickou komunikací.

Bezpečné užívání INTERNETU 10 tipů pro rodiče

1. **Zajistěte, aby dítě vědělo, že všechna pravidla chování** při kontaktu s ostatními lidmi jsou stejná jak v reálném životě, tak i při kontaktu s lidmi prostřednictvím internetu nebo mobilního telefonu. Učte a posilujte pozitivní zásady a pravidla, jak by se s ostatními mělo jednat s respektem a důstojností. Řekněte dítěti, že kyberšikana způsobuje ostatním zranění na duši a bolest v reálném světě stejně jako ve světě online.

2. **Ujistěte se, že vaše škola má vhodný vzdělávací program o bezpečnosti na internetu.** Ten by neměl pokrývat pouze hrozby sexuálních predátorů, ale také to, jak se preventivně chránit a odpovídat na online obtěžování vrstevníků, jak se prozíravě chovat v interakci s ostatními na sociálních sítích, a jak vypadá zodpovědná a etická online komunikace.

3. **Učte své děti vhodnému chování na internetu. Seznamte je s pravidly používání internetu či mobilního telefonu.**

Vysvětlíte jim, k jakým problémům může dojít, pokud je moderní technologie zneužita (např. zničení jejich pověsti, dostání se do problémů ve škole nebo s policií). Uvědomte si, že vaše dítě může být jak oběť, tak pachatel. Ved'te děti k takovému chování, které bude chránit nejen je, ale také ostatní uživatele.

4. **Bud'te vzorem vhodného užívání moderních technologií.** Neobtěžujte a nevtipkujte o ostatních v online světě, obzvláště pokud jsou nablízku děti. Nepište SMS, zatímco řídíte. Vaše děti se dívají a učí se.

5. **Sledujte aktivity svých dětí, když jsou online. Zajímejte se o to, k čemu vaše dítě mobilní telefon či internet používá.** Můžete to dělat neformálně (skrze aktivní spoluúčast a kontrolu online zkušeností vašich dětí) a formálně (skrze software). Jaké stránky si prohlíží, zda používá tzv. sociální sítě (Instagram, Facebook, TikTok aj.), veřejné chaty, atd., jestli někomu posílá své fotky apod. Mluvte s dětmi o tom, co na internetu dělají, kde si zakládají svůj profil, jaké informace o sobě sdělují. Nerozumíte všem komunikačním technologiím?

Děti vám s tím pomohou!

Při tajném sledování svých dětí buďte diskrétní. V opačném případě může vaše činnost způsobit více škody než užitku, protože děti cítí, že jejich soukromí je ohroženo. Mohou pak jít se svým online chováním do naprosté „illegality“ a budou úmyslně pracovat tak, aby před vámi veškeré své akce skryly.

6. **Používejte filtrační a blokační software** jako součást „komplexního“ přístupu k online bezpečnosti. Pamatujte však, že softwarové programy samy o sobě neuchovají děti v bezpečí a nejsou prevencí před kyberšikanou nebo před zpřístupněním nevhodného obsahu. Většina technicky zdatné mládeže umí velmi rychle najít cesty, jak filtry obejít.

7. **Všimněte si varovných znaků toho, že se děje něco neobvyklého, jak se dítě při elektronické komunikaci chová, včetně reakcí dítěte na vaši přítomnost.** Pokud se vaše dítě stane odtahované nebo naopak posedlé internetem, mohlo se stát obětí nebo pachatelem kyberšikany.

Podle toho, jak dítě zareaguje, když přijdete do místnosti, lze také leccos vyčíst. Zvlášť pokud se snaží „zametat stopy“ – rychle zavírá nějakou stránku či program atd. Tady je však potřeba zohlednit věk dítěte, např. u dítěte v pubertě mohou být tyto reakce naprosto normální, vzhledem k tomu, že vzrůstá jeho potřeba soukromí obecně. Sledujte, jak se dítě projevuje např. po přečtení zprávy. Pátrejte po tom, proč vypadá po použití mobilního telefonu či internetu sklíčeně, proč s vámi odmítá komunikovat apod. Vaše pozorovací schopnosti jsou v tomto případě velmi důležité, neboť újma, kterou dítě může utrpět, je především psychického rázu. Psychické týrání je velmi těžké rozpoznat, protože není doprovázeno tak zjevnými znaky, jako jsou např. šrámy či modřiny, navíc toto týrání obvykle bývá pro oběť mnohem horší, než kdyby ho někdo mlátil. Změny v chování psychicky týraného dítěte přitom mohou být nepatrné. Všimnout si je proto velmi důležité, protože ne každé dítě je ochotné o svých problémech hovořit.

Vy své dítě ale dobře znáte a dokážete poznat, že s ním něco není v pořádku.

8. Uzavřete s dítětem smlouvu o používání internetu (nastavte jasná pravidla), kterou můžete přepracovat i na užívání mobilního telefonu. Dítěti tak bude naprosto jasné, co je vhodné a co ne vzhledem k používání komunikačních technologií. Aby se tento přijatý závazek stále dítěti připomínal, doporučujeme vyvěsit zmíněný dokument na opravdu viditelném místě (např. vedle počítače).

9. Kultivujte a udržujte se svými dětmi otevřenou a upřímnou linii komunikace. Tím zajistíte, že za vámi dítě samo přijde pokaždé, když se mu v kyberprostoru stane něco nepříjemného nebo stresujícího. Oběti kyberšikany (a ostatní, kteří ji sledují) musí s jistotou vědět, že dospělí, kterým se svěří, budou konat racionálně, s rozvahou, nikoliv, že situaci zhorší.

10. Dejte dítěti najevo, že za vámi může přijít s problémem. Ukažte dítěti, že jste tady pro něj a že se mu s problémem budete snažit pomoci. Při řešení problému postupujte konstruktivně, nevyčítejte dítěti, že se svou vinou dostalo do problému. Snažte se problém rychle vyřešit a využijte ho k takovému výchovnému působení na dítě, které zabrání nebo sníží riziko toho, že se dítě do podobného problému dostane znovu.

Preventivní program školy

ZŠ a MŠ Horka nad Moravou

Lidická 9

783 35 Horka nad Moravou

www.zshorka.cz

Ředitelka školy:

Mgr. Sylva Stavarčíková

stavarcikova@zshorka.cz

Redaktorka zprávy:

Mgr. Lenka Maršálková

Autor:

Mgr. Ludvík Kalibán a členové ŠPP